

Comisia de soluționare a contestațiilor la evaluare pentru Secția ..I CIVILĂ.....

**RAPORT DE SOLUȚIONARE A CONTESTAȚIEI LA EVALUARE FORMULATĂ DE
CANDIDATUL CU NUMĂR DE COD 1001**

Întocmit în temeiul dispozițiilor art. 20 alin. (4) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare în funcția de judecător la ÎCCJ, aprobat prin Hotărârea Secției pentru judecătorești a Consiliului Superior al Magistraturii nr. 960/2021, privind punctajul stabilit prin raportul de evaluare a hotărârilor judecătorești ori, după caz, a celorlalte acte întocmite de:

CANDIDAT: COD 1001

Contestația formulată de candidatul cu număr de cod 1001 urmează a fi admisă pentru următoarele considerente:

Candidatul cu numărul de cod 1001 a formulat contestație cu privire la trei din cele patru criterii de evaluare, respectiv cu privire la: a) capacitate de analiză și sinteză; b) coerență în exprimare; c) argumentație din punctul de vedere al clarității și logicii.

Cu titlu preliminar, se cuvine a fi precizat aspectul potrivit cu care comisia de soluționare a contestațiilor va avea în analiză numai lucrările din mapa candidatului și va examina doar aspectele vizate de criticile acestuia referitoare la hotărâri, evaluarea fiind individuală și circumscrisă criteriilor legale și procedurii prevăzute de art. 52³ din Legea nr. 303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și de Regulamentul concursului.

Așadar, comisia de soluționare a contestațiilor constată că referirea candidatului la obținerea unui punctaj superior în urma unei evaluări similare, într-o procedură anterioară de concurs, excedează limitelor de competență îngăduite prezentei comisii de Regulamentul concursului, singurele criterii legale de evaluare fiind cele prevăzute în prevederile legale menționate și arătate și în dispozițiile art. 20 alin. (4) din Regulamentul privind organizarea și desfășurarea concursului de promovare în funcția de judecător la Înalta Curte de Casație și Justiție aprobat prin Hotărârea nr. 960/2021 a Consiliului Superior al Magistraturii, dispoziții privite în mod coroborat cu prevederile art. 15 și 19 din același regulament.

În egală măsură, se impune a fi observat și faptul că reperele de analiză pot fi altele, dată fiind perioada de referință avută în vedere pentru selectarea hotărârilor judecătorești supuse evaluării, astfel cum este aceasta configurată în reglementarea art. 15 alin. (1) din Regulamentul concursului.

a) Capacitate de analiză și sinteză

Grefându-se general pe distincția de cuprins al hotărârii judecătorești impusă de Codul de Procedură Civilă aplicabil (respectiv cel din anul 1865 sau cel nou, din anul 2013), candidatul a arătat în continuare, în esență, cu referire la acest criteriu de analiză, că aprecierea comisiei de evaluare în sensul constatării unei intervenții minime asupra considerentelor instanțelor de judecată inferioare și asupra susținerilor părților, nu este corectă, întrucât acestea au fost sintetizate în funcție de situația din fiecare dosar, fiind important să rezulte care sunt argumentele primei instanțe/instanței de apel și care sunt criticile părților, pentru a se putea verifica dacă s-a răspuns tuturor criticilor, dacă partea a fost într-adevăr ascultată, potrivit jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, candidatul contestând punctual exemplele identificate de către comisia de evaluare.

De asemenea, în opinia candidatului, aprecierea comisiei de evaluare relativă dezechilibrului identificat între partea expozitivă a hotărârilor și motivarea proprie a instanței nu este întemeiată, o astfel de balanță fiind

realizată, candidatul criticând punctual în continuare aprecierile comisiei de evaluare sub acest aspect și arătând că anterior analizei efective a considerentelor instanțelor de judecată inferioare și a criticilor părților, acestea trebuie expuse succint. A apreciat de asemenea, că a utilizat un limbaj accesibil justițiabilului, limbaj care nu poate fi însă, echivalat cu o exprimare simplistă.

Examinând aspectele punctual expuse în contestație și argumentele care au fundamentat concluzia din raport, în baza reevaluării atât a hotărârilor judecătorești indicate drept exemple negative, cât și a ansamblului lucrărilor din mapa candidatului, inclusiv a celor menționate de candidat, comisia de soluționare a contestațiilor apreciază că punctajul acordat cu privire la acest criteriu se impune a fi majorat.

Astfel, comisia de soluționare a contestațiilor notează faptul că în cadrul analizei din perspectiva acestui criteriu, comisia de evaluare a avut în vedere și specificul redactării hotărârilor judecătorești pronunțate în căile de atac ordinare sau extraordinare, de reformare și de retractare, potrivit standardului din normele de procedură redat după caz, în cuprinsul art. 261 din vechiul Cod de procedură civilă sau în cel al art. 425 din noul Cod de procedură civilă corespondent criteriilor din cuprinsul art. 5 alin. (3) din Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 1113/2021, reluat în cap. III pct. V din Anexa nr.1 – Ghid de evaluare a activității profesionale a judecătorilor.

Evaluarea capacității de analiză și sinteză vizează aptitudinea candidatului de a examina chestiunile esențiale ale cauzei și de a le reflecta în motivare, pentru a oferi claritate raționamentului juridic care fundamentează soluția. Întrucât hotărârea judecătorească reprezintă un act jurisdicțional unic, evaluarea hotărârilor judecătorești în acest cadru se realizează prin raportare la întregul lor.

Or, modalitatea în care în cuprinsul actului jurisdicțional – indiferent de codul procesual în temeiul căruia a fost realizat - sunt expuse susținerile părților, considerentele hotărârilor pronunțate anterior în cauză, se răsfrânge asupra calității hotărârii în ansamblu, de vreme ce conținutul părții expozitive a hotărârii ar putea depinde de capacitatea de sinteză a părților, ale căror susțineri sunt redade, fără aplicarea vreunui filtru, iar nu de cea a judecătorului redactor, ceea ce nu se poate admite. Nu se poate așadar, restrânge domeniul de aplicare al acestui criteriu exclusiv la partea din hotărâre afectată raționamentului logico - juridic al instanței.

Se observă că în raportul de evaluare s-a realizat o distincție necesară între capacitatea de sinteză pe care candidatul trebuie să o manifeste în redarea împrejurărilor de fapt și de drept relevante pentru speță și capacitatea de analiză a judecătorului redactor, evidențiată în special în considerentele care conțin raționamentul logico-juridic, abilități care trebuie însă, utilizate simultan în redactarea unei hotărâri judecătorești.

Alegerea unui magistrat judecător de a nu sintetiza întotdeauna în privința hotărârilor judecătorești pronunțate în căile de atac, considerentele expuse în hotărârile pronunțate anterior în cauză sau motivele de apel sau de recurs sau apărările opuse acestora, întrucât trebuie să se dovedească faptul că instanța a analizat integral criticile părților și pentru a se arăta considerentele din hotărârile anterioare care sunt păstrate, respectiv înlăturate, astfel cum se invocă în contestație, reprezintă o opțiune neconformă standardului normativ de evaluare indicat, în contextul în care sistematizarea considerentelor hotărârilor pronunțate anterior și a susținerilor părților inclusiv din cadrul motivelor de apel sau de recurs sau din întâmpinările formulate în căile procesuale de atac nu reprezintă nicidecum o alterare, o denaturare sau o fragmentare a lor, care să împiedice astfel, constatarea realizării dovezii de analiză, cum lasă să se înțeleagă candidatul.

Pe cale de consecință, depunctarea acestuia în raport de o astfel de opțiune realizată nu reflectă ignorarea de către comisia de evaluare a specificului litigiilor sau a standardului de analiză completă invocat de candidat, ci dimpotrivă, evidențiază o analiză calitativă a hotărârilor judecătorești.

În egală măsură, comisia de contestații constată că expunerea integrală a considerentelor (vizată ca element negativ și de Regulamentul privind evaluarea activității profesionale a judecătorilor) nu poate fi disociată de aspectul negativ (indicat de exemplu, expres în regulamentul) al lipsei sintetizării. Ca atare, constatarea acestei lipse (constatare regăsită în cadrul raportului de evaluare și confirmată de prezenta comisie, în urma propriei sale evaluări) este de natură să determine o redare necorespunzătoare în cuprinsul unei hotărâri judecătorești.

Pornind de la observația cu caracter preliminar expusă de candidat la punctul I din contestație, comisia de soluționare a contestațiilor constată că într-adevăr, analiza ansamblului hotărârilor aflate în mapa

candidatului ilustrează în mod clar o lipsă a sintetizării considerentelor din hotărârile judecătorești pronunțate anterior în cauză și a susținerilor părților.

Astfel, paragraful citat de comisia de evaluare din cuprinsul hotărârii nr. 5 propuse de candidat, este ilustrativ sub aspectul carenței identificate, aspectul invocat de candidat, al prelucrării sale parțiale, nedeterminând modificarea situației, atât timp cât lipsa de sistematizare subzistă flagrant ulterior intervenției.

În egală măsură, paragraful citat din hotărârea nr. 8 propusă de candidat dovedește în mod inechivoc nerespectarea exigenței analizate, atât timp cât judecătorul redactor păstrează persoana întâi a verbelor și stilul retoric, folosite de către partea procesuală. Or, chiar dacă respectivele susțineri ale părții ilustrează aspectele omise a fi fost analizate de către instanța de apel, păstrarea în cadrul hotărârii de recurs a acestor elemente nu se justifică nici măcar din punct de vedere logico – gramatical, instanța nefiind partea procesuală.

Comisia de soluționare a contestațiilor observă că exemplele negative ale lipsei de sinteză sunt numeroase în cadrul hotărârilor judecătorești aflate în mapa candidatului prezent, ilustrând în acest sens, cu un paragraf din hotărârea nr. 5 propusă de candidat, pagina 13, judecătorul redactor preluând, ca urmare a nesistematizării aserțiunilor părții recurente, și dezacordul gramatical realizat de aceasta: „instalarea de camere de supraveghere video în birourile angajaților pot crește riscul încălcării drepturilor și libertăților persoanei”.

Păstrarea verbelor la persoana întâi se regăsește în mod amplu și în cadrul hotărârii nr. 8 propuse de candidat, la paginile 4, 9 sau în cadrul hotărârii nr. 10 propuse de candidat, la pagina 6 (două exemple). În hotărârea nr. 8 propusă de candidat, pronunțată în calea de atac a recursului, sunt expuse în mod extensiv și necritic afirmațiile aduse de reclamanta apelantă prin motivele de apel, judecătorul redactor al deciziei din recurs păstrând inclusiv afirmațiile ironice sau tendențioase ale părților (pag. 4-5, 9) care nu au o legătură directă cu analiza motivelor de drept în calea extraordinară de atac a recursului.

Comisia de soluționare a contestațiilor apreciază însă, ca fiind parțial întemeiate criticile arondate aspectului negativ constatat de comisia de evaluare constând în dezechilibrul între partea expozitivă ce reprezintă istoricul cauzei și partea afectată raționamentului jurisdicțional.

Astfel, verificând ansamblul hotărârilor judecătorești redactate de candidat, comisia prezintă observă faptul că într-adevăr, această carență de redactare se regăsește în cadrul unor hotărâri (de exemplu: în hotărârea nr. 9 propusă de candidat în care raționamentul instanței este expus pe doar circa 7 pagini și jumătate din totalul de 27 pagini al deciziei judecătorești; în hotărârea nr. 5 selectată de comisie în care raționamentul instanței este expus pe doar maxim 2 pagini din totalul de 10 pagini al hotărârii judecătorești; în hotărârea nr. 4 selectată de comisie, doar circa 2 pagini și jumătate din totalul de 26 pagini; în hotărârea nr. 8 selectată de comisie, doar circa 1 pagină din totalul de 5 pagini; în hotărârea nr. 25 selectată de comisie, doar circa 1 pagină și jumătate din totalul de 12 pagini; în hotărârea nr. 2 selectată de candidat, pronunțată sub imperiul Codului de Procedură Civilă 1865, circa 20 pagini din totalul de 70 pagini, disproporția fiind prea mare prin raportare la părțile componente ale unei hotărâri judecătorești, statute potrivit vechiului Cod de Procedură Civilă, apreciere similară și în privința hotărârii nr. 21 selectate de comisie, mai puțin de 2 pagini din totalul de 9 pagini).

Însă, comisia de soluționare a contestațiilor observă că prezentul candidat a reușit totuși, să realizeze acest echilibru necesar cerut în alte din hotărârile pe care le-a redactat, astfel încât sancționarea sa sub acest aspect punctual trebuie atenuată. Concretizând, comisia prezintă nu își însușește critica realizată sub acest aspect punctual de comisia de evaluare în privința hotărârii nr. 8 propuse de candidat, întrucât apreciază că un număr de 5 pagini afectat expunerii raționamentului juridic, din totalul de 16 pagini al hotărârii, realizează balanța necesară menționată. Aceeași apreciere contrară celei a comisiei de evaluare vizează și hotărârea nr. 3 selectate de comisie (6 pagini din totalul de 12). Alte exemple sunt furnizate de hotărârea nr. 10 propusă de candidat (4 pagini din 14), hotărârea nr. 10 selectată de comisie (3 pagini din 8), hotărârea nr. 6 propusă de candidat (7 pagini din 21, fiind soluționate două apeluri), hotărârea nr. 15 selectată de comisie (3 pagini și jumătate din 11 pagini, hotărâre pronunțată sub imperiul Codului de Procedură Civilă 1865), hotărârea nr. 4 propusă de candidat (3 pagini din 7) sau hotărârea nr. 5 propusă de candidat (circa 12 pagini din cele 25 ale deciziei de apel).

Contrar criticii candidatului, se regăsesc în cadrul hotărârilor redactate exemple ale folosirii unui limbaj inaccesibil unui justițiabil mediu, precum ar fi utilizarea în cadrul paginii 16 a hotărârii nr. 5 propuse de candidat, a unui adagiul latin, neînsoțit însă de traducerea sa în limba română, omisiune regăsită și la pagina 11

din aceeași hotărâre judecătorească, procedeu negativ potrivit punctului V, subpunctul 20 din Ghidul de Evaluare Profesională a Judecătorilor.

Pentru ansamblul acestor argumente, se impune majorarea punctajului acordat cu referire la acest criteriu, la 9,5 puncte.

b) Coerență în exprimare

Referitor la acest criteriu, candidatul cu număr de cod 1001 a contestat punctajul acordat de comisia de evaluare, arătând în esență, că hotărârile indicate de comisia de evaluare sunt succint motivate, exprimarea folosită fiind una coerentă, cuprinzând răspunsul la toate criticile părților, indicând în această direcție, punctual, mai multe astfel de hotărâri judecătorești. A apreciat totodată că reproducerea extensivă în hotărâri a unor pasaje din deciziile de unificare a practicii reprezintă un stil potrivit de redactare, fiind necesară indicarea argumentelor instanței supreme pentru înțelegerea soluției de către părți. Se contestă de asemenea, aprecierea comisiei de evaluare relativă tendinței candidatului de grupare a mai multor idei într-un singur paragraf, de lungime apreciabilă, cu efecte negative în privința identificării facile a schemei raționale a instanței.

Verificând hotărârile depuse de candidat și pe cele selectate de comisie, comisia de contestații achiesează parțial la concluziile raportului de evaluare în privința acestui criteriu de evaluare.

Perspectiva de analiză a comisiei de contestații, ca de altfel și a celei de evaluare, în cadrul acestui criteriu, a fost aceea de a identifica nivelul argumentației din punct de vedere al coerenței, al legăturii strânse și armonioase între elementele considerentelor hotărârilor, realizându-se astfel, o analiză globală, de conținut a actelor jurisdicționale supuse evaluării.

Astfel, se apreciază nefondată critica din contestație referitoare la depunerea în privința acestui criteriu de evaluare, în temeiul unor deficiențe care nu ar viza motivarea propriu – zisă a instanței, ci doar expunerea motivelor căilor de atac. Așa cum s-a arătat anterior, în ceea ce privește modalitatea în care judecătorul redactor alege să redea în unele situații susținerile părților, opțiunea acestuia pentru o anumită modalitate de expunere afectează calitatea hotărârii în ansamblul său. Concluzia se impune întrucât este principal admisă interdependența dintre criteriul de evaluare în discuție și cel examinat în precedent, modul în care se realizează analiza și sinteza elementelor relevante ale procesului, în toate părțile componente ale motivării hotărârii, influențând coerența în exprimare impusă de standardul de calitate inerent actului jurisdicțional.

Reevaluând așadar, hotărârile judecătorești din potofoliul candidatului, comisia prezintă constată că pot fi identificate într-adevăr, deficiențe de acest gen. Astfel, în cadrul hotărârii nr. 5 propuse de candidat, la paginile 13 - 14, se reia pe circa o pagină în cadrul prezentării argumentelor proprii ale instanței de apel, situația de fapt a litigiului, deși situația fusese deja prezentată în cauză, apelul fiind respins ca nefondat, acest procedeu de redactare adoptat fiind de natură a afecta caracterul armonios al legăturii dintre elementele hotărârii judecătorești, prin generarea unei ample a actului jurisdicțional. Hotărârile nr. 2, 9 propuse de candidat sunt viciate de aceeași carență expusă. În egală măsură, deși însăși partea procesuală a arătat în cadrul hotărârii nr. 8 propuse de candidat, pagina 5, că expune unele elemente care nu au legătură cu cauza, totuși, judecătorul redactor, fără a filtra, a indica eventuala relevanță a aspectelor respective, le expune totuși, afectând astfel coerența motivării hotărârii, cum corect a surprins și comisia de evaluare.

Continuând, se observă că indicarea punctuală sub acest aspect a hotărârilor în contestație de candidat se grefează exclusiv pe partea care cuprinde raționamentul logico – juridic al instanței, Or, astfel cum s-a expus *supra*, coerența în exprimare reprezintă un indicator al întregii hotărâri judecătorești, astfel încât prelucrarea necritică și nesintetizată a susținerilor părților constatată a fost de natură să determine în unele situații și efectul negativ punctual analizat, concluzia comisiei de evaluare fiind așadar, corectă.

Tot convergent comisiei de evaluare, prezenta comisie notează că expunerea extensivă a paragrafelor din deciziile instanței supreme de unificare a practicii judiciare, este de natură să determine o afectare a clarității raționamentului expus de instanță. Astfel, în cadrul hotărârii nr. 3 selectate de comisie, argumentația instanței cuprinde circa 6 pagini, din care 4 sunt afectate exclusiv citatelor din deciziile instanței supreme. Este corectă susținerea candidatului că părțile trebuie să cunoască argumentele principale ale instanței supreme, însă o expunere vastă a lor, extensivă, nu trebuie să suplinească raționamentul propriu al instanței de judecată care trebuie să rezulte cu claritate și nici să afecteze legătura armonioasă între elementele silogismului judiciar propriu al instanței. Așadar, se impune decelarea și redarea considerentelor absolut esențiale din astfel de

hotărâri obligatorii, fiind la fel de importantă evidențierea de către magistrat a transpunerii lor concrete în speță.

Sunt însă, întemeiate criticile expuse în privința aprecierii comisiei de evaluare relative tendinței negative a candidatului de a grupa mai multe idei într-un singur paragraf. Astfel, comisia prezintă notează că deși într-adevăr, se regăsesc în unele hotărâri ale candidatului, paragrafe ample, grupând mai multe idei (de exemplu, hotărârea nr. 6 selectată de comisie, pag. 7, ultimul paragraf; hotărârea nr. 10 propusă de candidat, pag. 11, primul paragraf; hotărârea nr. 25 selectată de comisie), cu toate acestea, numărul acestor hotărâri nu este unul mare. Distinct, se mai observă că în cadrul hotărârii 7 selectate de comisie, indicate de comisia de evaluare sub acest aspect, nu se identifică vreun astfel de paragraf amplu.

Așadar, se impune cu referire la acest criteriu de evaluare, acordarea unui punctaj de 10,5 puncte.

c) Argumentația din punct de vedere al clarității și logicii

La acest indicator, candidatul a contestat aprecierile inserate în raportul de evaluare, arătând că efortul de argumentare exhaustivă a soluției nu este o greșală atât timp cât considerentele nu sunt indiferente sau supraabundente, fiind important pentru consolidarea încrederii justițiabililor în actul de justiție ca motivarea să cuprindă răspuns la toate problemele de fapt și de drept puse în discuție.

Realizând o cercetare proprie a hotărârilor judecătorești aflate în mapa candidatului, comisia de contestații observă – convergent comisiei de evaluare – că efortul candidatului de a argumenta exhaustiv soluția pronunțată trebuie să respecte exigențele de motivare reglementate normativ, anterior enunțate, doar o astfel de formă a hotărârii fiind idonee în a pune în valoare acest deziderat și standard al magistratului.

Pe cale de consecință, într-adevăr, expunerea mare a considerentelor din deciziile obligatorii ale instanței supreme în cadrul de exemplu, al hotărârii nr. 3 selectate de comisie (astfel cum s-a arătat la litera b) sau în circa o pagină din hotărârea nr. 10 propusă de candidat (paginile 12 – 13), este de natură să răpească din substanța clarității actelor jurisdicționale respective, prin crearea unei ample indezirabile, evitabile prin sintetizare și incongruente cu raționamentul juridic care trebuie să fie suplu, clar.

În egală măsură, comisia de contestații a identificat în cadrul hotărârilor din portofoliul candidatului existența unui număr mare de greșeli gramaticale (de exemplu, dezacorduri gramaticale în: hotărârea nr. 5 propusă de candidat, pagina 6, alineatul 1: „o discriminare a reclamantei în raport cu cele menționate de acesta în cererea de chemare în judecată” în loc de „o discriminare a reclamantei în raport cu cele menționate de aceasta în cererea de chemare în judecată”, cum ar fi fost corect; hotărârea nr. 5 propusă de candidat, pagina 25, alineatul 1: „determină un tratament diferit a unor salariați” în loc de „determină un tratament diferit al unor salariați”, cum ar fi fost corect; hotărârea nr. 8 propusă de candidat, pagina 2, alineatul 5: „în cadrul executării silite, începută la solicitarea creditorului ipotecar” în loc de „în cadrul executării silite, începute la solicitarea creditorului ipotecar”, cum ar fi fost corect; hotărârea nr. 8 propusă de candidat, pagina 13, alineatul 6: „În cartea funciară au fost înscris și radiat dreptul de ipotecă pentru C.E.C.” în loc de „În cartea funciară a fost înscris și radiat dreptul de ipotecă pentru C.E.C.”, cum ar fi fost corect), aspect de natură a afecta același atribut de claritate și suplețe.

Așadar, pentru ansamblul acestor considerente, se va menține punctajul acordat de comisia de evaluare în privința acestui criteriu.

Pentru aceste considerente, comisia de soluționare a contestațiilor va admite în parte contestația formulată de candidat cu număr de cod 1001.

În urma admiterii contestației, punctajul total acordat candidatului cu număr de cod 1001 este de 36 puncte (9,5+10,5+11+5).

Data: 14.03.2023

Comisia de soluționare a contestațiilor la evaluare pentru Secția I CIVILĂ

....